

АНОТАЦІЇ

Павло ПЕНЯК

ЧИ БУЛО ЗАКАРПАТТЯ СКЛАДОВОЮ ЧАСТИНОЮ РУСИ-УКРАЇНИ НА ПОЧАТКАХ КНЯЖОЇ ДОБИ?

Проблему входження Закарпаття до складу Русі-України не раз порушували на сторінках наукових і періодичних видань. Своїм корінням вона сягає другої половини I тис. н. е. Сучасний стан вивчення археологічних, історичних, лінгвістичних джерел дає змогу висловити припущення, що територія сучасного Закарпаття в кінці X – на початку XI ст. могла потрапити під політичний вплив київського князя Володимира Святославовича.

Ключові слова: Закарпаття, слов'яни, Верхнє Потисся, Тисо-Дунайський басейн, Велика Моравія, Русь-Україна.

Андрій ЧЕРНОВ

ПРОБЛЕМА 6360. РУДИМЕНТИ СТАРОВІЗАНТИЙСЬКОЇ ХРОНОЛОГІЇ В РУСЬКОМУ ЛІТОПИСАННІ

Запропоновано висновок, що давньоруське літописання у найстаршій його частині зберегло датування переважно за болгарською (“старовізантійською”) ерою (з різницею від Різдва Христового у 5505/5506 років), тому дати, які вважають помилковими, потребують тільки звичайного конвертування. В окремих випадках допущено помилки при переписуванні чисел з грецької мови на глаголицю – “казус Срезневського”, який перший зауважив це явище. Отримано підтвердження здогаду Олексія Шахматова про вплив на початкове літописання пам'яток слов'янської (насамперед болгарської) писемності.

Ключові слова: давньоруське літописання, давньоруська хронологія.

Юрій ДИБА

ІСТОРИЧНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ КОНТЕКСТ ЛІТОПИСНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАРОДЖЕННЯ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА СВЯТОСЛАВОВИЧА: ЛОКАЛІЗАЦІЯ БУДЯТИНОГО СЕЛА

SUMMARY

Pavlo PENYAK

WAS THE TRANSCARPATHIA THE COMPONENT PART OF RUS-UKRAINE?

The problem of including of the Transcarpathia in the complement of Rus-Ukraine not once walked up the pages of scientific and periodic editions. She arrives at times of the second half of the I millenium A.D. The modern state of study of archeological, historical and linguistic sources gives an opportunity to expound supposition, that territory of modern Transcarpathia in the end of X – at the beginning of XI century could get under political influence of the Kyiv prince Volodymyr Svyatoslavovich.

Key words: Transcarpathia, Slavs, Upper Tisa Area, Tisa-Danubian basin, Great Moravia, Rus-Ukraine.

Andriy CHERNOV

PROBLEM NO 630. VESTIGES OF THE OLD BYZANTINE CHRONOLOGY IN THE RUS' CHRONICLES

The conclusion has been reached that the oldest chronicles form the ancient Rus' times preserved Bulgarian (or so called 'Old Bizantine') dating (with the difference in 5505/5506 years with Anno Domini). In this light, the dates that were considered inaccurate need to be converted. In some of the cases there mistakes were made when numbers were rewritten from Greek to Glagolitic alphabet (the so called 'casus of Sreznevs'kyi', who was the first to notice this phenomenon). This serves as a proof of Oleksiy Shakhmatov guess about the influence of the Slavic (mostly Bulgarian) written texts on the first chronicles.

Key words: chronicles of Kievan Rus', chronology of Kievan Rus'.

Yuriy DYBA

HISTORICAL-GEOGRAPHICAL CONTEXT OF THE ANNALISTIC TRADITION IN THE CHRONICE ABOUT PRINCE VOLODYMYR SVYATOSLAVOVYCH BIRTH: LOCALIZATION OF BUDYATYNE VILLAGE

Проаналізовано літописний переказ про народження князя Володимира Святославовича у Будятиному селі, куди княгиня Ольга відправила з Києва його матір Малушу. На підставі аналізу історичного контексту та географічних реалій X ст. показано, що Малуша покинула столицю 962 р. у зв'язку з небезпекою антихристиянських заворушень. З тієї ж причини того ж року в поспіху покинув Київ і місійний єпископ Адальберт, який перебував у Русі на запрошення княгині Ольги. Наведено нові аргументи, які доводять, що Малуша відбула у прихильну до християн Західну Волинь, де в околицях майбутнього Володимира знаходилися її родинні маєтності, серед яких і літописне Будятине село, ототожене із сучасним селом Будятичі.

Ключові слова: князь Володимир Святославович, княгиня Ольга, Малуша, Будятичі.

Леонтій ВОЙТОВИЧ

ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ З НІМЕЦЬКИМИ ЗЕМЛЯМИ: ПОПЕРЕДНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Здійснено спробу охарактеризувати основні проблеми дослідження зв'язків галицько-волинських земель з німецькими землями у X – на початку XV ст. Звернено увагу на торговельні зв'язки, початок яких зафіксував Раффельштеттенський митний статут (між 904–906 рр.), розвиток контактів вздовж міжнародних артерій *Via regia* та Буриштинового шляху, політику князів Данила Романовича та Лева Даниловича із залучення німецьких колоністів після монгольської навали і пов'язані з цією колонізацією культурні впливи. Виділено окремі аспекти політичних контактів, зокрема звернення до імператора Фрідріха I Барбароси князів Ростислава Івановича та Володимира Ярославовича, зв'язок Романа Мстиславовича з Філіпом Гогенштауфеном, контакти Данила Романовича з Бабенбергами, участь Романовичів у боротьбі за австрійську спадщину і в угорсько-німецьких конфліктах, союз короля Юрія Львовича з баварським герцогом Оттоном III, залучення сілезької шляхти Володиславом Опольським та заключний

The article analyzes the chronicle tradition of Volodymyr Svyatoslavych birth in Budyatyne village where his mother Malusha was sent from Kyiv by Princess Olga. Based on the performed analysis of the historical context and geographical realities of the tenth century the author concludes that Malusha left the capital in 962, because of the risk of anti-Christian riots. Missionary bishop Adalbert, who was in Rus' at the invitation of Princess Olga, left Kyiv in haste the same year for the same reason. The article presented new argumentative facts which prove that Malusha arrived in favorable to Christians Western Volyn, where her family estates were located around the future town of Volodymyr, including mentioned in the chronicles Budyatyne village, which is identified as the modern village Budyatychi.

Key words: Prince Volodymyr Sviatoslavovych, Princess Olga, Malusha, Budyatychi.

Leontiy VOITOVYCH

GALICIAN-VOLYN RELATIONS WITH GERMAN LANDS. PRELIMINARY NOTES

This article aims to describe the main problems of the relations between the Galician-Volyn lands with German lands in the X – early XV century. Attention is paid to the trade links, the beginning of which is fixed by the Raffelshtad customs statute (c. 904–806); the development of international contacts along the arteries *Via regia* and the Amber Road; the policy of attracting German settlers by Princes Daniel Romanovych and Leo Danylovych after the Mongol invasion and the cultural influences associated with this colonization. Highlighted some aspects of political contacts, including an appeal to the Emperor Frederick I Barbaros from Princes Rostyslav Ivanovych and Volodymyr Yaroslavovych, the relationship of Roman Mstyslavovych with Philip Hohenshtaufen, contacts of Daniel Romanovych with Babenbergs, the participation of Romanovych dynasty in the struggle for the Austrian Succession and in the Hungarian-German conflicts, union of King Yuri Lvovych with Bavarian Duke Otto III, involvement of Silesian nobility by Volodyslav Opolsky and the final stage of the struggle for the kingdom of Rus' at the council of Constanca (1414–1418). The author postulates the possibility of further

етап боротьби за королівство Русі на Кон-станцькому соборі 1414–1418 рр. Зроблено висновок про можливості продовження досліджень завдяки залученню масивів опублікованих латиномовних хронік та актових матеріалів, а також практично не використуваних досі німецьких архівів.

Ключові слова: галицько-волинські землі, Раффельштеттенський статут, Буришиновий шлях, Тевтонський Орден, Австрія, Війна за австрійську спадщину, Львів, Лев Данилович.

Тетяна ВІЛКУЛ

ДАВНЬОСЛОВ'ЯНСЬКА КНИГА ВИХІД:
ЧЕТІЙ ТЕКСТ ТА ГРЕЦЬКИЙ ОРИГІНАЛ

Пропонується дослідження четієго (повного) тексту Книги Вихід та його відношення до грецької традиції – аналізується співвідношення давньослов'янського П'ятикнижжя з грецьким текстом, яке належить до не з'ясованих досі проблем слов'янської біблеїстики. Докладне співставлення обох версій виявляє певні помилки та зміни у давньослов'янському перекладі, однак його головною рисою є послідовне відтворення грецького оригіналу. Також з'ясовується, чи робилося повторне вивірення з грецьким текстом у збережених до наших днів групах списків.

Ключові слова: давньослов'янська Біблія, текстологія, Книга Вихід, переклад з грецької староцерковною слов'янською.

Адольф СЕЛІЦЬКИЙ

ФРЕСКИ КАПЛИЦІ СПАСО-ПРЕОБРАЖЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛОЦЬКУ СЕРЕДИНИ XII СТОЛІТТЯ

Аналізується відкритий починаючи від 1992 р. ансамбль фресок каплиці святої Євфросинії Полоцької у Спасо-Преображенській церкві Спасо-Євфросиніївського монастиря у Полоцьку, встановлено його іконографічну програму та найважливіші її складові, запропоновано їх опис. На підставі стилістичного аналізу фрески віднесено до середини XII ст. й охарактеризовано як унікальний приклад полоцького монументального малярства епохи.

Ключові слова: Спасо-Преображенський монастир у Полоцьку, свята

studies of published Latin chronicles and documents, and little used (so far) German archives.

Key words: Galicia-Volyn land, Raffelshtad customs statute, Amber Road, the Teutonic Order, The War of Austrian Succession, Lions, Leo Danylovych.

Tetiana VILKUL

THE OLD SLAVONIC BOOK OF EXODUS: NON-LITURGICAL VERSION AND IT'S GREEK PARENT TEXT

This article focuses on the non-liturgical text of the Old Slavonic translation of the Book of Exodus with its relations to the Greek traditions. Detailed comparison of the both versions indicates some omissions, lexical substitutions and errors in the Slavonic renderings, but the main feature of the translation is strict following its original. The paper pays attention to the problem of the possible revise with Greek text in some families of the Slavonic manuscripts as well.

Key words: the Old Slavonic Bible, Textual Criticism, the Book of Exodus, Translation Greek into Old Church Slavonic.

Adolph SELITSKYI

FRESCOES IN THE CHAPEL OF THE CHURCH OF THE TRANSFIGURATION OF THE SAVIOUR IN POLOTSK (MID-12TH CENTURY)

The article analyzes the frescoes from the Chapel of St Euphrosyne from Polotsk of the Church of the Transfiguration of the Saviour in the Convent of the Savior and St. Euphrosyne in Polotsk, which were uncovered in 1992. It establishes their iconographic program and its most important parts, proposes their description. Based on their style, they were dated to the mid-12th century and characterized as the unique example of the Polotsk monumental art of the epoch.

Key words: Convent of the Savior and St Euphrosyne in Polotsk, Saint Euphrosyne

Євфросинія Полоцька, фрески каплиці святої Євфросинії.

Даріуш ДОМБРОВСЬКИЙ

ПІДКЛЮЧЕННЯ МСТИСЛАВА МСТИСЛАВОВИЧА ДО БОРОТЬБИ ЗА ГАЛИЧ

Аналізуються обставини підключення князя Мстислава Мстиславовича до боротьби за Галич від 1212 р., наслідок якої у 1217 р. вдалося опанувати місто. Показано, що вихідною позицією стало княжіння у Новгороді, особисті якості та військовий талант, які забезпечили перемогу над угорцями й зідну позицію претендентові з опануванням міста.

Ключові слова: князь Мстислав Мстиславович, Ростиславовичі, Галич, Галицько-Волинська держава початку XIII ст.

Олександр БАРАН

МЕШКАНЦІ МІСТ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВА: СУСПІЛЬНИЙ СКЛАД ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС

Проаналізовано суспільний склад та правове становище мешканців міст Галицько-Волинського князівства. З'ясовано, що основу мешканців міст складали купці і ремісники. Упродовж XIII ст. відбувався процес їхнього правового виокремлення як окремої суспільної категорії.

Ключові слова: Галицько-Волинське князівство, міста, мешканці міст, купці, ремісники.

Іван ПАСЛАВСЬКИЙ

ХТО БУВ ІНІЦІАТОРОМ РУСЬКО-РИМСЬКОГО ЗБЛИЖЕННЯ У 40-х РОКАХ XIII СТОЛІТТЯ: ДАНИЛО РОМАНОВИЧ ЧИ ІНОКЕНТІЙ IV?

Аналізується історіографія питання про ініціативу русько-римського зближення 40-х років XIII ст., яке увінчалось коронацією князя Данила Романовича у 1253 р. королівською короною. На підставі аналізу джерел ініціатива визнається за князем. На доказ наводиться не використане досі в літературі свідчення з цього приводу сповідника та біографа папи Інокентія IV Миколи де Курбіо (Ніколо да Кальві). Проблему поставлено у широкий контекст

from Polotsk, the frescoes from St Euphrosyne Chapel.

Dariusz DĄBROWSKI

HOW DID MSTYSLAV MSTYSLAVOVYCH JOINED THE STRUGGLES FOR HALYCH

The article analyzes the circumstances under which Prince Mstyslav Mstyslavovych joined the struggles for Halych in 1212. In 1217 he managed to conquer the city. It is proven that his situation was favourable because of him being a Prince in Novhorod. This and his military talent helped him to defeat Hungarians.

Key words: Prince Mstyslav Mstyslavovych, Rostyslavych dynasty, Halych, Principality of Galicia-Volhynia in the early 13th century.

Oleksandr BARAN

INHABITANTS OF CASTLE-TOWN SETTLEMENTS OF THE PRINCIPALITY OF GALICIA-VOLHYNIA: IT'S SOCIAL STRUCTURE AND LEGAL STATUS

The author studies social structure and legal status of inhabitants of castle-town settlement of The Principality of Galicia-Volhynia. It was found that the basis of urban residents were merchants and artisans. During the thirteenth century underwent a process of their legal separation as a distinct social category.

Key words: The Principality of Galicia-Volhynia, castle-town settlements, inhabitants of castle-town settlements, merchants, artisans.

Ivan PASLAVSKYI

WHO INITIATED THE RAPPROCHEMENT BETWEEN RUS' AND ROME IN THE 1240S, PRINCE DANIEL ROMANOVYCH OR POPE INNOCENT IV?

The article analyzes the historiography of the rapprochement between Rus' and Rome in the 1240s, which climaxed in coronation of prince Daniel in 1253. Based on the previously unused source it argues that the rapprochement was initiated by the Prince. The source is the testimony Nicholas de Curbio (Niccolo da Calvi), who a confessor and a biographer of Innocent IV. The issue is contextualized within the broader frame of contacts between Eastern and Western Churches in those times.

контактів відповідного часу між Східною та Західною Церквами.

Ключові слова: князь Данило Романович, папа Інокентій IV, стосунки Галицько-Волинської держави з Римом.

Олександр МАЙОРОВ

ЛИСТ РИМСКОГО ПАПИ ІНОКЕНТІЯ IV ЗОЛОТООРДИНСЬКОМУ ХАНОВІ САРТАКУ: ТЕКСТ, ПЕРЕКЛАД, КОМЕНТАР

У буллі "Gratias et laudes" від 27 серпня 1254 р., текст якої зберігся у копії початку XVII в. у Секретному архіві Ватикану, папа Інокентій IV вітає хана Сартака з прийняттям християнства і дає пастирські настанови. Булла видана у відповідь на посольство Сартака до Риму, яке, у свою чергу, стало результатом активної дипломатичної та місіонерської діяльності Апостольського престолу в 1253–1254 рр.

Ключові слова: папа Інокентій IV, хан Сартак, прийняття християнства.

Ілля ПАРШИН

УЧАСТЬ ЛЕВА ДАНИЛОВИЧА У БИТВІ ПРИ ДЮРНКРУТІ 1278 РОКУ (НА ОСНОВІ ЛАТИНОМОВНИХ ДЖЕРЕЛ XV СТОЛІТТЯ)

Запропоновано аналіз латинських джерел XV століття ("Австрійської хроніки" Томас Ебendorфера, "Світової хроніки" ченця Альберта і "Австрійської хроніки" Вейта Арнпека), в яких збереглися згадки про участь князя Лева Даниловича у битві при Дюрнкруті 1278 р. між чеським королем Пшемислом-Оттокар II та імператором Священної Римської імперії Рудольфом I Габсбургом.

Ключові слова: Лев Данилович, "король Русі", Пшемисл-Оттокар II, Рудольф I Габсбург, Дюрнкрут.

Вікторія ЛЮБАЩЕНКО

"ПАРЕНЕСИС" СВЯТОГО ЄФРЕМА СИРИНА СЕРЕД ЦЕРКОВНО-РУКОПИСНИХ ПАМ'ЯТОК КНЯЖОЇ ВОЛИНИ

Key words: prince Daniel Romanovych, Pope Innocent IV, relations of Galicia-Volhynia with Rome.

Alexander MAIOROV

LETTER OF POPE INNOCENT IV GOLDEN HORDE KHAN SARTAQ: TEXT, TRANSLATION, COMMENTARY

In bull "Gratias et laudes" from August 27, 1254, copies of which is preserved in a copy of the beginning of the seventeenth century. in the Secret archives of the Vatican, Pope Innocent IV congratulated Khan Sartaq the adoption of Christianity and gives him a pastoral instruction. Bull issued in response to the embassy in Rome Sartaq, which in turn was the result of active diplomatic and missionary activity of the Apostolic throne in 1253–1254.

Key words: Pope Innocent IV, Khan Sartaq, the adoption of Christianity.

Ілля PARSHYN

THE PARTICIPATION OF LEV DANILOVYCH IN THE BATTLE NEAR DURNKRUT IN 1278 (BASED ON LATIN SOURCES OF XV CENTURY).

This article presents the analysis of latin sources of XV century ("The Austrian chronicle" by Thomas Ebendorfer, "The World Chronicle" by monk Albert and "The Austrian Chronicle" by Veit Arnpeck). All these chronicles mention that Lev Danilovych, called as "rex Rusciae", took part in the great battle near Durnkrut in 1278 between Ottokar II of Bohemia and Rudolf I Habsburg, the founder of Habsburg's dynasty. All investigated sources indicate Lev Danilovych to be in the troops of Bohemian king. These testimonies are very important to understanding of diplomacy of Galician duke in the last quarter of XIII century.

Key words: Lev Danilovych, "rex Rusciae", Thomas Ebendorfer, Veit Arnpeck, Premysl Otakar II, Rudol I Habsburg, Durnkrut.

Viktoriya LYUBASHCHENKO

PARAENESIS OF EPHRAEM SYRUS AMONG RELIGIOUS MANUSCRIPTS OF THE OLD VOLHYNIA

На прикладі “Паренесису” Єфрема Сирина показано вплив духовної традиції Східної Церкви на чернечі і мирянське середовище Галицько-Волинської Русі княжої доби. З’ясовано внесок у розвиток цієї традиції киево-руського чернецтва і книжного центру, що діяв у давньому Володимирі. Узагальнено історіографію вивчення Погодінського списку та деяких інших волинських кодексів “Паренесису”.

Ключові слова: “Паренесис” святого Єфрема Сирина, Київська Церква, Галицько-Волинська Русь, князь Володимир Василькович.

Володимир АЛЕКСАНДРОВИЧ

НОВИЙ ПРИКЛАД МАЛЯРСТВА МОНУМЕНТАЛЬНОГО РАННЬОПАЛЕОЛОГІВСЬКОГО ЗРАЗКА В ІКОНІ БОГОРОДИЦІ З ЦЕРКВИ АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА В ІСАЯХ

Аналізується ікона Богородиці з Емануїлом з церкви архангела Михаїла в Ісяях Турківського р-ну Львівської обл. (Національний музей у Львові ім. [митрополита] Андрея Шептицького. На основі вивчення стилю та іконографії вона визначена прикладом місцевої версії малярства монументального ранньопалеологічного зразка кінця XIII – початку XIV ст. Датування підказує у ній найстарішу оригінальну ікону відповідного стилю в малярстві перемиської школи і, з огляду на поєднання аристократичного взірця з підкресленням графічної стилізації, – ще один доказ глибокого проникнення запозиченої з Візантії традиції до місцевої мистецької практики.

Ключові слова: Візантія, ікони Галицько-Волинського князівства, перемиська школа малярства, іконографія Богородиці, ікона Богородиці з Емануїлом з церкви в Ісяях.

Ярослав КНИШ

НЕВІДОМИЙ КИЇВСЬКИЙ КНЯЗЬ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ XIV СТОЛІТТЯ

На підставі дослідження нового писемного джерела розширено уявлення про історію Києва перших двох десятиліть XIV ст., з’ясовано, що у Києві в 1305–1317 рр. князував невідомий дотепер Іван Данилович, син

The article – is an example of the “Paraenesis” of Ephraem Syrus – influence of the Eastern Church spiritual tradition to the monastic and lay community of Galicia-Volhynian Rus’. It is shown contribution to the development of this tradition of Kievan monasticism and scriptorium, which operated in the Old Volodymyr. Summarizes the scientific historiography of study of the Pogodin Copy and some other Old volhynian Copies of the “Paraenesis”.

Key words: “Paraenesis” of St. Ephraem Syrus, Kievan Church, Galicia-Volhynian Rus’, Prince Volodymyr Vasyl’kovych.

Volodymyr ALEKSANDROVYCH

A NEW EXAMPLE OF THE PAINTING IN THE MONUMENTAL EARLY PALEOLOGUE STYLE IN THE ICON OF THE VIRGIN MARY FROM THE ARCHANGEL MICHAEL CHURCH IN ISAII VILLAGE

The article analyzes Icon of the Virgin Mary with Emmanuel from the Archangel Michael Church in Isaii village of Turka region of L’viv oblast’ (currently in the Andrei Sheptyts’kyi National Museum in L’viv). After examining its style and iconography, it has been determined that the icon is an example of the local version of the monumental painting of the early Paleologue style of the late 13th – early 14th centuries. Age determination suggests that this is the oldest icon of this style produced by Peremyshl’ school, while combination of the aristocratic pattern and emphasized graphic stylization constitutes another proof that the borrowed Byzantine tradition penetrated local practices deeper than it was thought earlier.

Key words: Byzantium, icons of the Galicia-Volhynia Principality, Peremyshl’ school of painting, iconography of the Virgin Mary, the icon of the Virgin Mary with Emmanuel from the church in Isaii village.

Iaroslav KNYSH

THE UNKNOWN KYIV PRINCE OF THE BEGINNING OF THE 14TH CENTURY.

The article is based on the newly discovered written source, which broadens our understanding of the history of Kyiv in the first two decades of the 14th century. The discovery was made that in 1305-1317 the previously

князя Данила Мстиславовича, управляючи Київщиною за дорученням Романовичів.

Ключові слова: князь Іван Данилович, Київ, службовий князь.

unknown prince Ivan Danylovych was ruling in Kyiv by the order of Romanovych dynasty.

Key words: prince Ivan Danylovych, Kyiv, contract prince.

Мирослав ВОЛОЩУК

ПРОБЛЕМА ВАСАЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ДМИТРА ДЕТЬКА ВІД УГОРСЬКОГО КОРОЛЯ ЛЮДОВИКА I

В історії Галицької землі впродовж 1340–1349 рр. боярин Дмитро Детько був найбільш знаковою постаттю. Однак його етнічне походження і рівень взаємовідносин із угорськими королями досі є дискусійними. У королівському акті Людовика I з 1344 р. він постає як Comes Dechk. Його ім'я співзвучне із цілим рядом топонімів з території угорських комітатів Абауйвар і Боршод та іменами деяких місцевих мешканців. Мабуть, Дмитро був слов'янського походження із руських переселенців, які оселилися в Угорщині у XIII або на початку XIV ст., переїхавши з часом на службу до Юрія II Тройденовича. Причиною зміни місця проживання могла бути поразка опозиційних династії Анжу сил в країні.

Ключові слова: Дмитро Детько, князь Юрій II Болеслав Тройденович, угорський король Людовик I.

Myroslav VOLOSHCHUK

THE ISSUE OF THE VASSALAGE OF DMYTRO DETKO TO THE KING LOUIS I OF HUNGARY

In the history of Galician lands in 1340–1349 boyar Dmytro Detko was the key person. However his ethnicity as well as the character of his relations with the Hungarian kings is still a matter of discussions. In the Royal decree of the King Louis I of Hungary he is mentioned under the name of Comes Dechk. His name is assonant with the number of toponyms from the Hungarian counties Borsod and Abaújvár and names of the people living there. Probably Dmytro was of Slavic descent, coming from the Slavic people who settled in Hungary in the late 13th – early 14th century. He may have later moved to serve Iurii II Boleslav Trojdenowicz, possibly because of the defeat of the forces opposing the House of Anjou in Hungary.

Key words: Dmytri Detko, Prince Iurii II Boleslav Trojdenowicz, the King Louis I of Hungary

Віра ГУПАЛО

ОДИН РІЗНОВИД ЗАСТІБОК ДО ШКІРЯНОЇ СУМКИ ЗІ ЗВЕНИГОРОДА

Проаналізовано один артефакт, знайдений під час розкопок 2010 р. на території південної частини городища літописного Звенигорода. Здійснено порівняльну характеристику із відомими аналогіями, визначено функціональне призначення предмета, який становив нижню частину застібки на шкіряних сумках. Встановлено, що комплектний замок сумок своєю формою і декором пов'язаний із християнською символікою. Аналогічні сумки інтерпретовано як атрибут терціаріїв.

Ключові слова: літописний Звенигород, замок, шкіряні сумки, християнська символіка, атрибути, францисканці, терціарії.

Vira HUPALO

ONE TYPE OF POUCH PLATINGS FROM ZVENYHOROD

The artifact, found during excavations in 2010 in the southern part of the hill-fort of annalistic Zvenyhorod, was analyzed. The comparative characteristic with known analogies was made, functional purpose of artifact which was the lower part of pouch plating, was determined. Complete pouch plating according to its form and decoration can be associated with Christian symbols. Similar pouches are interpreted as attribute of tertiaries.

Key words: annalistic Zvenyhorod, pouch platings, Christian symbols, attributes, Franciscan, tertiaries.

Іванна ПАПА

“ЖИДАЧІВСЬКІ ГРАМОТИ” ФЕДОРА ЛЮБАРТОВИЧА: ПРОБЛЕМА АВТЕНТИЧНОСТІ

Стаття присвячена дискусії навколо автентичності так званих “жидачівських грамот” князя Федора Любартовича першої третини XV ст. Її розглянуто в контексті актуальної у тогочасному науковому середовищі суперечки про витоки княжого роду Сангушків від князя Федора Ольгердовича, якому і приписувалося володіння жидачівськими землями в той час. У статті наведено тексти спірних грамот та проаналізовано аргументи учасників дискусії.

Ключові слова: “жидачівські грамоти”, Федір Любартович, Федір Ольгердович, Дідушицькі.

Ivanna PAPA

FEDIR LYUBARTOVYCH'S “ZHIDACHEV CHARTERS”: THE PROBLEM OF AUTHENTICITY

This article deals with the discussion on the authenticity of the so-called “Zhidachiv charters” by Fedir Lyubartovych issued in the first third of the fifteenth century. Discussion was examined in the context of contemporary scholar’s debate about the origin of the princely family Sangushko from Fedir Olgerdovych, whom considered the owner of Zhidachiv in that period. The article contains the text of charters and analysis of some controversial arguments declared by the participants of this discussion.

Key words: “Zhidachiv charters”, Fedir Lyubartovych, Fedir Olgerdovych, Dzieduszycki.